

EESTI MUUSEUMIDE AASTAAUHINDADE EHK MUUSEUMIROTI KONKURSI STATUUT

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Muuseumirott on iga-aastane tunnustusauhind, mida antakse välja kümnes kategoorias:
 - 1.1.1. muuseumikogu arendaja;
 - 1.1.2. konserveerimistöö;
 - 1.1.3. muuseumihariduse edendaja;
 - 1.1.4. teadustrükis;
 - 1.1.5. teadusüritus;
 - 1.1.6. ajutine näitus;
 - 1.1.7. püsinäitus;
 - 1.1.8. muuseumiarendaja;
 - 1.1.9. kogukonna sõber;
 - 1.1.10. eriauhind.
- 1.2. Konkursi eesmärk on tunnustada parimaid muuseumivaldkonna asjatundjaid ning tuua avalikkuse jaoks rohkem esile muuseumitöö erinevaid tahke.
- 1.3. Auhindu annab välja Kultuuriministeeriumi muuseuminõukogu (edaspidi *Muuseuminõukogu*) koostöös Eesti Muuseumiühingu ja Eesti Kultuurkapitaliga. Auhinna väljaandmist aitab korraldada Muinsuskaitseamet.

2. KANDIDEERIMISE ÜLDTINGIMUSED

- 2.1. Konkursil võivad osaleda kõik Eesti Vabariigi muuseumid, mille tegevus vastab muuseumiseaduse § 2 lõikes 1 sätestatud ülesannetele.
- 2.2. Konkursile esitatav projekt peab olema valminud seda esindava muuseumi eestvedamisel.
- 2.3. Konkursile esitatav projekt peab olema konkursiaastal teostatud või olema osa suuremast projektist, mis moodustab omaette terviku ning lõpeb konkursiaastal.
- 2.4. Konkursile esitatavate projektide arv ei ole piiratud, välja arvatud:
 - 2.4.1. näituste kategoorias, kus iga muuseum või selle filiaal võib konkursile esitada kuni kolm näitust aastas.

3. HINDAMISE KORD JA KRITEERIUMID KATEGOORIADE LÕIKES

- 3.1. Kandideerivaid projekte hindavad muuseuminõukogu poolt kokku kutsutud komisjonid, mida juhivad komisjoni esimehed. Eriauhinna kategoorias on komisjoni liikmeteks muuseuminõukogu liikmed muuseuminõukogu esimehe juhtimisel.
- 3.2. Komisjonidel on õigus muuta kandideeriva projekti auhinnakategooriat.
- 3.3. **Muuseumikogu arendaja ja konserveerimistöö (1 komisjon)**
 - 3.3.1. Konserveerimistöö auhinnale võivad kandideerida konservaatid ja konserveerimisprojektide juhid.
 - 3.3.2. Projektis käsitletav objekt võib olla nii museaal kui ka muu kultuuriväärtuslik objekt.

3.3.3. Muuseumikogu arendaja konkursile esitatav projekt peab hõlmama kogude täiendamist, säilitamist, kättesaadavaks tegemist või muud kogudega seotud olulist tegevust.

3.3.4. Komisjoni liikmed tutvuvad kandideerivate projektidega kohapeal.

3.3.5. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:

3.3.5.1. projekti vastavus selle eesmärgile;

3.3.5.2. kas projekti tulemusena on loodud tingimused museaali või kogu paremaks säilimiseks;

3.3.5.3. kas projekti tulemusena on loodud museaalile või kogule parem juurdepääs (töötajad,

3.3.5.4. külastajad);

3.3.5.5. kas lahendustes on arvestatud muuseumitöö ja säilitamise või konserveerimise ja hea

3.3.5.6. praktikaga;

3.3.5.7. kas projekti täitmisel on kasutatud uuenduslikke ideid;

3.3.5.8. kas projekti lahendus on keskkonna- ja ressursisäästlik.

3.4. **Muuseumihariduse edendaja (1 komisjon)**

3.4.1. Konkursile esitatavad haridustegevused peavad kuuluma järgmis(t)esse valdkonda(desse):

3.4.1.1. iseseisev või näitusega kaasnev gruppidele suunatud haridusprogramm/muuseumitund;

3.4.1.2. laager, meistrikursus, teemapäev, koolitus, ringitöö, kursus jms;

3.4.1.3. näitusega kaasnev üksikkülastajale suunatud tegevus ja/või materjal; jätkutegevus;

3.4.1.4. õppematerjal e-keskkonnas või trükisena või muu haridustegevust edendav tegevus;

3.4.1.5. kaasav või osalusprojekt.

3.4.2. Auhinnale kandideeriv haridustegevus peab põhinema konkreetse muuseumi oskusteabel ja toimuma kandideerimise ajal.

3.4.3. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:

3.4.3.1. selgelt määratletud eesmärk ja sidusus muuseumiga;

3.4.3.2. vastavus sihtrühmale;

3.4.3.3. mõjukus ühiskonnas;

3.4.3.4. koostöö ja valdkondade lõimimine;

3.4.3.5. uuenduslikkus;

3.4.3.6. tegevuste kaasahaaravus.

3.5. **Teadustrükis ja teadusüritus (1 komisjon)**

3.5.1. Esmaseks hindamise kriteeriumiks on uudne lähenemine teemale ja täiendav panus senisele uurimisele.

3.5.2. Positiivselt mõjub teadustöö, mis kasutab tulemuslikult muuseumikollektsioone kui uurimisallikat, millega muuseumide juba olemasolevaid ressursse ära kasutades tekib uus sünergia.

3.5.3. Kandideerivad trükised, artiklid ja uurimused peavad olema ilmunud ja kättesaadavad Eestis.

3.5.4. Kandideerivad trükised, artiklid ja uurimused peavad olema eestikeelsed (võivad olla paralleelselt ka muukeelsed).

3.5.5. Publikatsioonide hindamise aluseks ei ole ETIS.

- 3.5.6. Auhinnale võivad kandideerida ka muuseumide aastaraamatud, toimetised jt trükised.
- 3.5.7. Muuseum võib esitada konkursile ka oma töötajate need artiklid, mis on ilmunud mõnes teadusväljaandes väljaspool muuseumi, või oma töötaja esinemise konverentsil.
- 3.5.8. Teos, mille kirjastaja ei ole muuseum, kuid mille sisu on loonud muuseumitöötajad ning mis on sisult muuseumi väljaanne, kvalifitseerub osalema.
- 3.5.9. Konverentsi kandideerimisel tuleb esitada komisjonile konverentsi kava, teesid (eestikeelsena) ning vabas vormis taotlus, kus märgitakse ära konverentsi teema, eesmärk, panus teadusesse, jätkusuutlikkus (konverentsipõhine trükis, uurimisteema jätkumine jne) ning see, kas/kuidas konverents teadust populariseerib.

3.6. **Ajutine näitus ja püsinäitus (2 komisjoni)**

- 3.6.1. Kandideeriv näitus peab olema eksponeeritud vastava muuseumi oma ruumides, filiaalis või olema valmistatud spetsiaalselt mõne muu konkreetse näitusepaiga jaoks.
- 3.6.2. Püsinäituseks loetakse näitus, mis on taotluse esitamisest alates avatud vähemalt üks aasta.
- 3.6.3. Iga muuseum või selle struktuuriüksus võib konkursile esitada kuni kolm näitust aastas.
- 3.6.4. Komisjonide liikmed külastavad kõiki kandideerivaid ajutisi näitusi ja püsinäitusi.
- 3.6.5. Oma otsuste langetamisel lähtuvad komisjonid järgmistest kriteeriumidest:
 - 3.6.5.1. näituse idee;
 - 3.6.5.2. teema olulisus;
 - 3.6.5.3. kujundus;
 - 3.6.5.4. külastajasõbralikkus;
 - 3.6.5.5. innovatiivsus;
 - 3.6.5.6. näitusega haakuvate tegevuste olemasolu (seminarid, haridusprogrammid jmt);
 - 3.6.5.7. vastavus museoloogia põhiväärtustele.

3.7. **Muuseumiarendaja (1 komisjon)**

- 3.7.1. Esmane hindamise kriteerium on arendustegevuse innovaativsus ja muudatuse olulisus konkreetses muuseumis.
- 3.7.2. Kasuks tulevad:
 - 3.7.2.1. arendustegevuse mõjukus nii muuseumile kui ka muuseumitöötajale;
 - 3.7.2.2. tegevuse ühiskondlik vastukaja
 - 3.7.2.3. koostöö ja valdkondade lõimimine;
 - 3.7.2.4. uuenduslikkus;
 - 3.7.2.5. uute sihtgruppide kaasamine või nendeni jõudmine
 - 3.7.2.6. projekti jätkusuutlikkus
 - 3.7.2.7. tegevuste keskkonnasäästlikkus;
 - 3.7.2.8. ligipääsetavuse suurendamine.

3.8. **Kogukonna sõber (1 komisjon)**

- 3.8.1. Oma otsuste langetamisel lähtub komisjon järgmistest kriteeriumidest:
 - 3.8.1.1. kohaliku kogukonna, publiku või erinevate huvigruppide kaasatus;
 - 3.8.1.2. teema olulisus kogukonnale;

- 3.8.1.3. sündmuse, näituse või projekti tähendus ja mõju kogukonnale, sh pikaajaline mõju
- 3.8.1.4. (osalejate arv ei ole siinkohal oluline);
- 3.8.1.5. osalusvõimaluste loomine ja kasutamine projekti, sündmuse, näituse või muuseumi
- 3.8.1.6. arendamisel ja elluviimisel (sõna andmine kogukonnale);
- 3.8.1.7. muuseumi roll kogukonna igapäevaelus või muudatuste vedajana.

3.9. **Eriauhind**

- 3.9.1. Eriauhinnaga tunnustatakse muuseumi või isiku erilist tegu või panust muuseumivaldkonna arendamisel (nt innovaatilised lahendused; valdkondade vahelised arendustegevused; muuseumitaristu väljaarendamine; rahvusvahelised teadus- ja koostööprojektid; vabatahtlik panustamine; muuseumitöö kui elutöö jms).
- 3.9.2. Eriauhinnale ei toimu eraldi kandideerimist, vaid nominendid ja võitja valib välja muuseuminõukogu.
- 3.9.3. Iga auhinnakategooria komisjon teeb pärast oma kategooria nominentide väljavalimist muuseuminõukogule põhjendatud ettepaneku eriauhinna nominendi kohta. Eriauhinna nominent ei tohi olla üks kolmest põhikategooria nominendist. Komisjon võib eriauhinna nominendi esitamisest ka loobuda.
- 3.9.4. Kui juhtub, et ühe komisjoni eriauhinna nominent on mõnes teises komisjonis põhikategooria nominent, siis on muuseuminõukogu ülesanne hinnata, kas eriauhinna nominatsiooni põhjendus erineb piisavalt muu kategooria nominatsiooni põhjendusest.
- 3.9.5. Muuseuminõukogu liikmel on õigus esitada ka täiendavaid ettepanekuid kandideerivate projektide väliselt.

4. KONKURSI AJAKAVA JA LÄBIVIIMISE KORD

- 4.1. Taotlusi võib esitada konkursiaasta jooksul kuni 1. oktoobrini. Pärast nimetatud tähtaega laekuvad taotlused lähevad järgmise aasta arvestusse. Põhjendatud taotluse korral on komisjonil õigus esitamise tähtaega pikendada kuni 2 nädalat.
- 4.2. Näituste ja muuseumihariduse ning muuseumihariduse edendaja kategooriates esitatakse kandideerimistaotlus vähemalt üks kuu enne näituse eksponeerimise lõppu või haridustegevuse toimumise aega.
- 4.3. Püsinäituse kandideerimistaotlust võib esitada kuni kahe aasta jooksul alates püsinäituse avamisest.
- 4.4. Kandideeriva projekti kohta tuleb täita vastava kategooria taotlusvorm, mis on kättesaadav Muinsuskaitseameti veebilehel.
- 4.5. Muuseuminõukogu teeb nominentide nimed teatavaks hiljemalt iga aasta 10. detsembril.
- 4.6. Kui mistahes kategoorias puuduvad esikolmiku väärilised taotlused, siis on komisjonil õigus jätta auhind välja andmata.
- 4.7. Auhindade võitjad kuulutatakse välja Eesti muuseumide auhinnagalal, mis toimub üldjuhul iga aasta jaanuarikuu viimasel reedel. Muuseuminõukogul on õigus vajaduse korral sündmuse toimumise kuupäeva muuta.

- 4.8. Auhindade kätteandmisele eelneb Eesti muuseumide aastakonverents, kus kõik nominendid (v.a eriauhinna nominendid) tutvustavad oma projekti lühikese ettekandega.
- 4.9. Aastakonverentsil valitakse publikuhääletusel parim esitus.
- 4.10. Konkursil osalevate projektide kohta saab informatsiooni Muinsuskaitseameti veebilehelt.
- 4.11. Kõik komisjonid koostavad pärast konkursiaasta lõppu kirjaliku kokkuvõtte oma valdkonna taotlustest ja võitjatest, et anda ülevaade muuseumivaldkonna hetkeseisust.
- 4.12. Üritust korraldaval organisatsioonil on kohustus tagada konverentsi ettekannete videosalvestuste ja fotode säilitamine ja kasutamise võimalus kuni organisatsiooni tegevuse lõppemiseni või ümberkorraldamiseni.

5. AUHINNAD

- 5.1. Auhind on:
 - 5.1.1. Kultuurkapitali preemiaraha 1300 eurot, mis määratakse igas kategoorias konkreetsele inimesele või töörühmale;
 - 5.1.2. kunstnik Tiiu Kirsipuu loodud Muuseumiroti väike skulptuur;
 - 5.1.3. aukiri kõigile võitnud töörühma liikmetele.
- 5.2. Preemiaraha kasutamine peab olema seotud erialase enesetäiendamisega.
- 5.3. Ajutise näituse ja püsinäituse kategoorias on rändavad peaa hinnad Tiiu Kirsipuu loodud Muuseumiroti suured skulptuurid, mis asuvad võitnud muuseumides kuni uue võitja selgumiseni.
- 5.4. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse Turismiarenduskeskus annab välja kõige turisticõbralikuma muuseumi eriauhinna.
- 5.5. Eesti Muuseumiühing annab välja muuseumi turundusvaldkonna eriauhinna.
- 5.6. Auhinna omistamist kajastavad võitnud muuseumid, Kultuuriministeerium, Muinsuskaitseamet